
**VARHAISKASVATUKSEN
TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA
2025-2027
Perhepäivähoitajat**

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

 Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma prosessin kuvaus

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun prosessi käynnistettiin Tohmajärven varhaiskasvatuksen toimipaikoissa 1.6.2023. Velvoitteet koskevat varhaiskasvatustilain mukaisesti varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien järjestämää varhaiskasvatusta sekä varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta sekä perhepäivähoitoa. Varhaiskasvatuksen järjestäjä ja palveluntuottaja vastaavat siitä, että varhaiskasvatuksen toimipaikassa laaditaan tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan (Tasa-arvolaki 19.1.2023/101, uusi 5b§) Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön kanssa ja lapsille ja huoltajille on myös varattava mahdollisuus osallistua suunnitelman laatimiseen. Tohmajärven kunnassa perhepäivähoitajille on laadittu yhteinen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2025-2027. Toiminnallisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia arvioidaan ja päivitetään vuosittain.

Perhepäivähoitajat tekivät omissa hoitoryhmissään havainnointia valitsemistaan teemoista helmi- ja maaliskuussa 2024 Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti. Havainnointia tehtiin lapsille suunnatusta kirjallisuudesta, lasten huomioimisesta tulo- ja lähtötilanteissa, leikkivälineistä ja leikkiympäristöistä sekä lasten kehuista ja myönteisestä kohtaamisesta. Kaikissa havainnoituissa asioissa tunnistettiin kehitettäviä kohteita ja teemoja.

Kirjojen representaatio oli useissa kirjoissa poika voittoista, päähenkilön ollessa usein tekevä ja toimiva mies sukupuolen edustaja. Havaittiin, että kehumista ja myönteistä huomiota ryhmässä saavat määrällisesti enemmän ne lapset, jotka ovat käyneet perhepäivähoitajalle ajan myötä läheisemmäksi. Leikki, leikkivälineet ja leikkiympäristöt kaipaavat säännöllistä tarkastelua ja perhepäivähoitajalta osallistavaa ja kehittävä työtä. Tilojen ollessa kodinomaiset ja sitä kautta myös rajalliset, havaittiin, että pienilläkin muutoksilla leikkivälineissä ja leikkiympäristöissä saadaan lasten leikkiä rikastettua paljon. Leikkivälineitä voi olla esillä ikätasoisesti ja niitä voidaan välillä vaihtaa tai kierrättää toisten hoitajien kanssa. Tarjolla on hyvä olla myös sukupuolineutraaleja leikkivälineitä. Havaittiin, että pojat tykkäävät leikkiä yhtä lailla prinsessa leikkejä kuin tytöt autoleikkejä. Lapsia on hyvä osallistaa leikkiympäristöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lasten leikkiin ohjautumista tuetaan ja leikkikaverisuhteita monipuolistetaan.

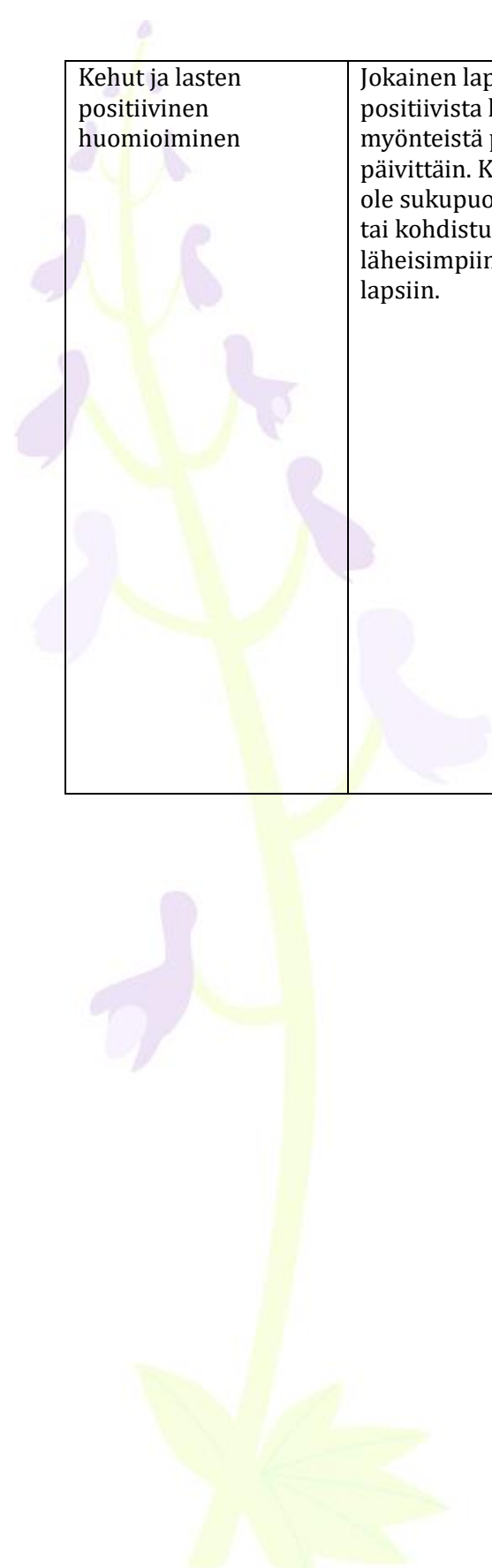
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnittelu prosessiin tuli osallistaa myös lasten huoltajat. Keväällä 2024 huoltajille suunnatussa varhaiskasvatuksen asiakastytytyväisyys kyselyssä kysyttiin tähän aihepiiriin liittyvinä kysymyksinä lasten syntymäpäivän huomioimiseen varhaiskasvatuksessa sekä lapsen kokemaan kiusaamiseen ja henkilöstön puuttumisesta kiusaamiseen. Huoltajien vastausten mukaan nykyiset lasten syntymäpäivän huomioimisen käytännöt ovat toimivat. Kiusaamista käsittelevissä vastauksissa huoltajat kuvasivat, että heidän lastaan on kiusattu varhaiskasvatuksessa viimeisen vuoden aikana, mutta heidän mielestään henkilöstö puuttuu näihin tilanteisiin hyvin tai erinomaisesti. Asiakastytytyväisyyskysely oli suunnattu sekä päiväkotihoidossa että perhepäivähoidossa olevien lasten huoltajille.

Perhepäivähoitajien havainnoista koottiin esitys perhepäivähoitajien kevään 2024 iltapalaveriin, jossa he saivat esitellä toisilleen valitsemiaan kehittämiskohteita ja menetelmiä, joilla toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman selvitys tehtiin. Havainnoista keskusteltiin yhdessä ja niistä valittiin kolme kehittämisen kohdetta yhteiseen perhepäivähoitajien tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Jokainen perhepäivähoitaja tekee arviointia oman ryhmänsä tilannetta tarkastelemalla, vähintään syksyllä ja keväällä. Tämän lisäksi arviointia voidaan tehdä tarpeen mukaan esimerkiksi silloin, kun lapsiryhmässä

lapset vaihtuvat tai tulee muita muutoksia. Arvioinnista huolehditaan myös yhteisesti käymällä läpi toiminnalliseen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjatut kehittämisen kohteet ja niiden seuranta perhepäivähoitajien iltapalaverissa vähintään kerran toimintakauden aikana.

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein tai tarpeen mukaan. Seuraava päivitys tapahtuu vuonna 2027.

Kohde, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
Leikki, monipuoliset leikkivälineet ja leikkiympäristöt	Kehitetään lasten leikkejä monipuolisemmiksi, laitetaan tarjolle erilaisia leikkivälineitä myös sukupuolineutraalisti. Osallistetaan lapsia suunnittelemaan ja toteuttamaan yhteistyössä erilaisia leikkiympäristöjä. Muutetaan leikkipisteitä ja leikkivälineiden tarjontaa. Tarkastellaan leikkikavereiden valintaa ja ohjataan lapsia sukupuolisensitiiviseen leikkikavereiden valintaan. Kielellistä tukea tarvitsevat lapset huomioidaan.	Perhepäivähoitaja, seuraa ja osallistaa lapsia leikkiympäristöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä lasten kanssa. Perhepäivähoitaja seurailee leikkejä ja muuttaa tarvittaessa leikkivälineiden tarjontaa sekä ohjaa leikkikaverussuhteita.	Leikkiympäristöjä arvioidaan syksyllä ja keväällä. Jos hoitoryhmässä tapahtuu lapsi muutoksia/ vaihdoksia arvioidaan leikkivälineiden tarjontaa ja leikkiympäristöjä myös uudelleen. Leikin ohjausta ja tukea leikkikavereiden monipuoliseen valintaan tehdään joka viikko.

<p>Kehut ja lasten positiivinen huomioiminen</p>	<p>Jokainen lapsi saa positiivista huomiota ja myönteistä palautetta päivittäin. Kehut eivät ole sukupuolittuneita tai kohdistu vain läheisimpiin ryhmän lapsiin.</p>	<p>Perhepäivähoitaja seuraa ryhmänsä tilannetta ja huolehtii päivittäin kehujen antamisesta ja lasten myönteisestä huomioimisesta tasapuolisesti ryhmässä.</p>	<p>Tilannetta seurataan ja arvioidaan viikko/kuukausi tasolla.</p>
--	---	--	--

Kohde, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
Kirjat perhepäivähoidossa	Lainataan kirjastosta tai hankitaan omaksi mahdollisuuksien mukaan kirjoja, joissa on moninaisia perheitä, erilaisia, eri ikäisiä ja erivärisiä ihmisiä. Kirjat voivat käsitellä vammaisuutta, syrjäytyneisyyttä tai elämän haasteita. Kirjoissa ei ole sukupuolittuneita normeja.	Perhepäivähoitaja seuraa ja pitää tarvittaessa listaa lainatuista/hankituista kirjoista. Kirjalistan laatiminen sopivista kirjoista.	Kirjastossa käydessä huolehditaan, että lainakirjoissa on 1kpl kirjalistan mukaisia kirjoja.